

DigiLys

Analys och utveckling av
skolans lärmiljö

Arbetsmodell och digitalt verktyg

Innehåll

Inledning	1
Mål och syfte	3
Del 1: Arbetsmodellen DigiLys	1
Kartläggning	2
Analys	6
Analys i flera led	8
Analysledarens roll	11
Insatser	12
Utvärdering	14
Del 2: DigiLysverktyget	17
Del 3: Implementering DigiLys	18
Ansvar för implementering i en kommun	19
Ansvar för implementering på en skola	19
Förslag till implementeringsprocess på en skola	19
Kommunadministratör förbereder DigiLysverktyget	19
Kommunens analysteam presenterar DigiLys för skolan	19
DigiLysansvarigs/ Skoladministratörs ansvarsområden	19
Centralt stöd efter implementering på en skola	20
Referenslista	21
Bilagor	22

Inledning

DigiLys är en arbetsmodell för utveckling av skolans lärmiljö som bygger på kollegialt lärande med förankring i forskning och beprövad erfarenhet. Skolans lärmiljöer kan beskrivas utifrån fysiska, pedagogiska och sociala dimensioner som varierar beroende på de behov som finns på individ-, grupp, och organisationsnivå.¹

Arbetsmodellen består av fyra kärnkomponenter: kartläggning, analys, insatser och utvärdering. De olika delarna stöds av ett digitalt verktyg som strukturerar arbetet och visualiserar resultaten, bland annat genom färgkartor som illustrerar progression hos eleverna som grupp.

Med arbets sättet utvecklas lärmiljön genom kontinuerligt arbete med pedagogisk kartläggning, analys och genomförande av insatser. DigiLys skapar struktur för det systematiska kvalitetsarbetet, med fokus på undervisning som möter elevernas behov, vilket ökar möjligheten för varje individ att nå utbildningens mål.

Skolans olika professioner deltar i en analysprocess och bidrar med sin kompetens för att skapa en samsyn och helhetsbild av skolans lärmiljö. Kartläggningsmaterial och pedagogernas analys ligger till grund för arbetslagets, elevhälsoteamets och skolledningens analys.

Att utveckla lärmiljön är ett gemensamt ansvar. Genom att förändra pedagogik och organisation kan skolan bättre möta elevers olikheter och behov. Att analysera tillsammans är ett sätt att påverka både arbets sätt och värderingar i skolan. DigiLys tydliggör det gemensamma ansvaret.

- Hur eleverna svarar på undervisningen blir tydligt genom elevernas resultat.
- Elevhälsoteamet får inblick i den pedagogiska verksamheten utifrån ett kunskapsperspektiv.
- Rektor utövar sitt pedagogiska ledarskap genom att skapa förutsättningar för pedagogiska diskussioner och kollegialt lärande, som bygger på elevernas resultat.

¹ Olika är normen, SKR 2017

Genom DigiLys undersöker lärare i samarbete med kollegor hur olika arbetssätt skapar förutsättningar för elevgruppen att nå längre i sin kunskapsutveckling. Förståelse för att olika arbetssätt påverkar undervisningens kvalitet och elevernas resultat är en värdefull insikt. Möjligheten öppnas för pedagogerna att se nyttan av och känna engagemang för kvalitetsarbete när det så tydligt kopplas till lärarens praktik.

”Jag upplever att modellen DigiLys går hand i hand med vårt systematiska kvalitetsarbete, Redan efter första året har pedagogernas analyser högre kvalitet och de tänker mer systematiskt.”

Louise Lindelöf, biträdande rektor Elinebergsskolan i Helsingborg

Arbetsmodellen DigiLys möter skollagens krav på att systematiskt utveckla verksamheten och det systematiska kvalitetsarbete som ska bedrivas på varje skolenhet.²

DigiLys bidrar till att skapa en långsiktig dokumentation över skolans förändringsarbete. Det digitala verktyget ger möjligheter till visualisering av skolans arbete för att förbättra lärmiljön.

Denna guide vänder sig till kommuner och skolor som vill implementera arbetsmodellen DigiLys. För dig som arbetar på kommunnivå ger guiden förståelse för vad arbetsmodellen innebär och vilka förutsättningar som behövs för en lyckad implementering. För dig som arbetar på en skola är guiden ett stöd i det praktiska arbetet med DigiLys. Analysen sker på flera olika nivåer och därför berörs flera av skolans kompetenser på olika sätt. Du kan vara undervisande lärare, rektor, specialpedagog, kurator, logoped eller IKT-lärare, ni har alla en viktig funktion för att åstadkomma resultat.

Guiden är disponerad i tre olika delar. I den första delen beskrivs de olika komponenterna i modellen i kronologisk ordning med fokus på pedagogik och organisation. Den andra delen är en manual för det digitala verktyget och den tredje delen fokuserar på implementeringsprocessen av arbetsmodellen

² Skollagen 4 kap 4§

Mål och syfte

Målet med DigiLys är att alla elever utvecklas i positiv riktning och att målpuffyllelsen ökar genom:

- stärkt pedagogiskt ledarskap
- undervisning som vilar på vetenskaplig grund
- systematiskt kvalitetsarbete

Syftet med DigiLys är att kontinuerligt utveckla skolans lärmiljö. Modellen erbjuder en struktur för att arbeta systematiskt med kartläggning, analys, insatser och uppföljning. DigiLysverktyget stödjer arbetet genom att all information samlas på ett ställe och blir en långsiktig dokumentation över skolans förändringsarbete.

Vinster med att använda arbetsmodellen:

- DigiLys skapar förutsättningar för elever att utvecklas optimalt i sitt lärande.
- DigiLys visar tidigt och konkret var pedagogiska utvecklingsbehov finns på organisations-, grupp- och individnivå.
- DigiLys främjar en inkluderande lärmiljö.
- DigiLys ger en tydlig bild av om åtgärderna har en verklig effekt på elevernas lärande, och om genomförda insatser är relevanta.
- DigiLys visar elevernas progression på grupp- och individnivå.
- DigiLys erbjuder ett strukturerat forum för pedagogiska diskussioner och kollegialt lärande.

*En bra lärmiljö ger ökad
målpuffyllelse!*

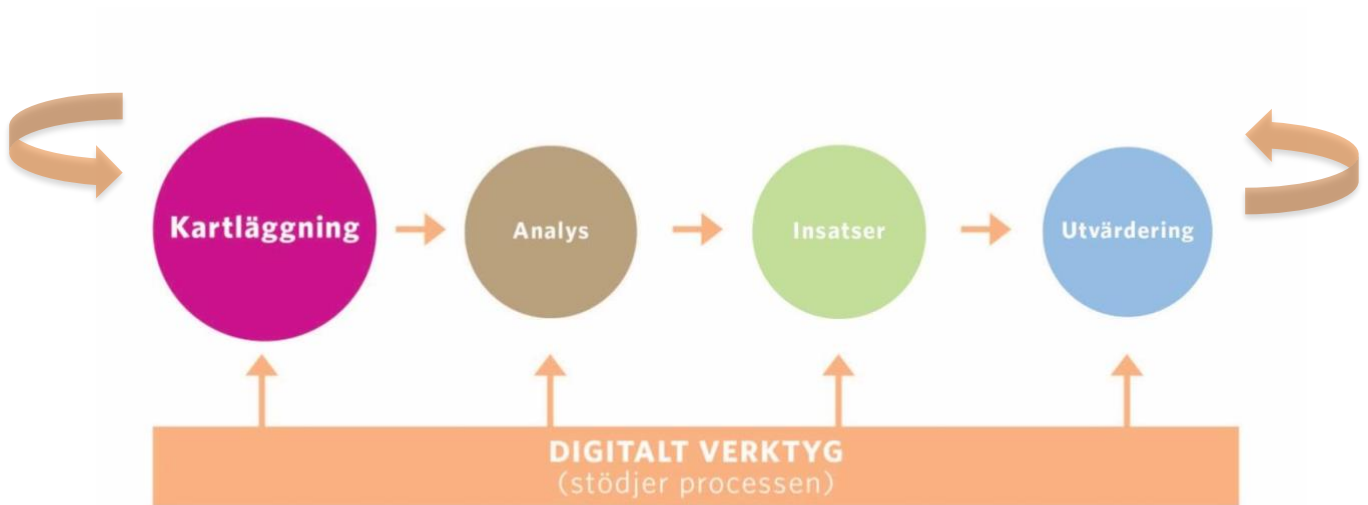
Del 1: Arbetsmodellen DigiLys

DigiLys är ett stöd för skolan för att flytta fokus från individ till organisation. Om en elev inte lyckas i skolan – ligger då ansvaret på eleven eller på skolan? Om en undervisningsgrupp lyckas bättre med en ny lärare – beror det på slumpen eller handlar det skolans förmåga att anpassa undervisningen utifrån eleverna?

Arbetsmodellen består av fyra steg: Kartläggning, analys, insatser och utvärdering. Elevernas förmågor kartläggs och ligger till grund för pedagogernas analys. Kartläggning kan bestå av elevernas kunskapsresultat, elevernas skattning av sin lärmiljö och andra bakgrundsfaktorer. Analysen sker i analysmöten som leds av en analysledare. Analysledarens roll är att säkerställa att mötena präglas av kollegialt lärande med en tydlig förankring i forskning och beprövad erfarenhet. En analys behöver genomföras på organisations-, grupp- och individnivå för att tidigt och tydligt upptäcka var pedagogiska utvecklingsbehov finns. Fokus ligger på hur skolan kan förbättra lärmiljön för alla elever och inte på enskilda elevers eventuella svårigheter. Insatser beslutas och dokumenteras i det digitala verktyget.

*”Elevhälsa eller elevohälsa
börjar i klassrummet.”*

Partanen P

Kartläggning

Det första steget i arbetsmodellen är kartläggning. Syftet är att skapa ett underlag för att kunna genomföra en bra analys. Resultatet av kartläggningen ger en nulägesbild av hur lärmiljön i klassrummet fungerar och används inte för att lyfta fram enskilda elevers styrkor och svagheter.

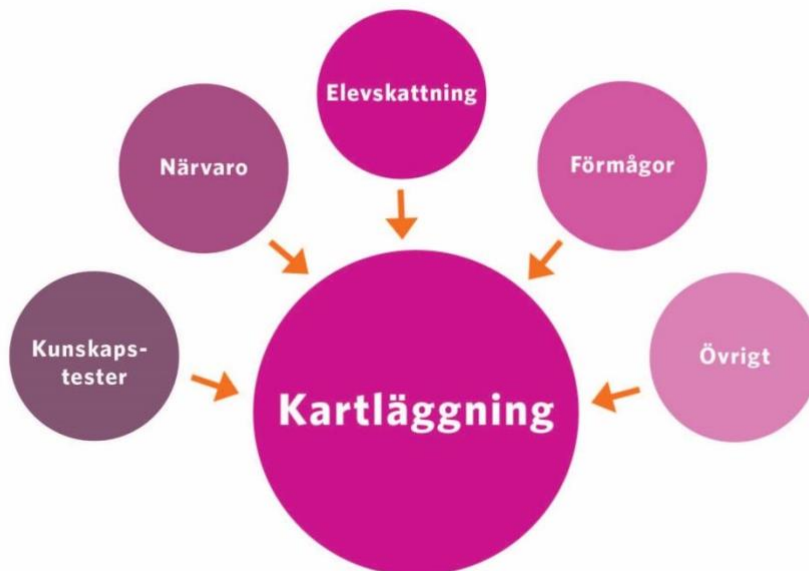

Bild 1: Kartläggning som grund för analys

Det digitala verktyget illustrerar kartläggningens resultat i färgkartor, som ger möjlighet att följa gruppens resultat över tid och jämföra olika grupper utefter de parametrar som väljs.

Bedömningsvärdet med hänsyn till 1. Antalskommentarer	Bedömningsvärdet med hänsyn till 1. Utvärderingsområde	Bedömningsvärdet med hänsyn till 1. Bedömningsområde	Bedömningsvärdet med hänsyn till 1. Skolbaserat	Bedömningsvärdet med hänsyn till 1. Utvärdering	Bedömningsvärdet med hänsyn till 1. Utvärdering av lär
1	1	1	1	1	1
2	2	2	2	2	2
3	3	3	3	3	3
4	4	4	4	4	4
5	5	5	5	5	5
6	6	6	6	6	6
7	7	7	7	7	7
8	8	8	8	8	8
9	9	9	9	9	9
10	10	10	10	10	10
11	11	11	11	11	11
12	12	12	12	12	12
13	13	13	13	13	13
14	14	14	14	14	14
15	15	15	15	15	15
16	16	16	16	16	16
17	17	17	17	17	17
18	18	18	18	18	18
19	19	19	19	19	19
20	20	20	20	20	20
21	21	21	21	21	21
22	22	22	22	22	22
23	23	23	23	23	23
24	24	24	24	24	24
25	25	25	25	25	25
26	26	26	26	26	26
27	27	27	27	27	27
28	28	28	28	28	28
29	29	29	29	29	29
30	30	30	30	30	30
31	31	31	31	31	31
32	32	32	32	32	32
33	33	33	33	33	33
34	34	34	34	34	34
35	35	35	35	35	35
36	36	36	36	36	36
37	37	37	37	37	37
38	38	38	38	38	38
39	39	39	39	39	39
40	40	40	40	40	40
41	41	41	41	41	41
42	42	42	42	42	42
43	43	43	43	43	43
44	44	44	44	44	44
45	45	45	45	45	45
46	46	46	46	46	46
47	47	47	47	47	47
48	48	48	48	48	48
49	49	49	49	49	49
50	50	50	50	50	50
51	51	51	51	51	51
52	52	52	52	52	52
53	53	53	53	53	53
54	54	54	54	54	54
55	55	55	55	55	55
56	56	56	56	56	56
57	57	57	57	57	57
58	58	58	58	58	58
59	59	59	59	59	59
60	60	60	60	60	60
61	61	61	61	61	61
62	62	62	62	62	62
63	63	63	63	63	63
64	64	64	64	64	64
65	65	65	65	65	65
66	66	66	66	66	66
67	67	67	67	67	67
68	68	68	68	68	68
69	69	69	69	69	69
70	70	70	70	70	70
71	71	71	71	71	71
72	72	72	72	72	72
73	73	73	73	73	73
74	74	74	74	74	74
75	75	75	75	75	75
76	76	76	76	76	76
77	77	77	77	77	77
78	78	78	78	78	78
79	79	79	79	79	79
80	80	80	80	80	80
81	81	81	81	81	81
82	82	82	82	82	82
83	83	83	83	83	83
84	84	84	84	84	84
85	85	85	85	85	85
86	86	86	86	86	86
87	87	87	87	87	87
88	88	88	88	88	88
89	89	89	89	89	89
90	90	90	90	90	90
91	91	91	91	91	91
92	92	92	92	92	92
93	93	93	93	93	93
94	94	94	94	94	94
95	95	95	95	95	95
96	96	96	96	96	96
97	97	97	97	97	97
98	98	98	98	98	98
99	99	99	99	99	99
100	100	100	100	100	100
2,00	2,40	2,20	1,80	1,71	1,47

Exempel på färgkarta

Det underlättar för pedagogerna att jämföra olika resultat och dra slutsatser kring lärmiljön, exempelvis:

- Enkätfrågor om elevernas syn på skolan³ och elevernas närvaro jämförs med kunskapsresultat för att se om det finns ett samband.
- Elevernas resultat på screening av skolordförrådet jämförs med resultat i läsförståelse, för att undersöka om brister i läsförståelse beror på brister i elevernas ordförråd.
- Elevernas avkodningsförmåga jämförs med läsförståelse för att ta reda på om eleverna har tillräckligt bra avkodningsförmåga för att läsa och förstå åldersrelevanta texter.
- Skolverkets diamantdiagnoser (Aritmetik), som visar elevernas förmåga till automatisering av tabellerna inom de olika räknesätten, kan jämföras med resultat på matematikdiagnoser som innehåller flera moment. Ett lågt resultat på en matematikdiagnos kan bero på att eleverna ännu inte har de grundläggande förmågor i huvudräkning som behövs för att lösa matematikuppgifter.

Dessa jämförelser skapar en helhetsbild av elevgruppen och vad pedagogerna behöver arbeta med för att eleverna ska få möjlighet att utvecklas mot målen.

*Det ska finnas ett syfte med kartläggningen.
Vi mäter inget som vi inte analyserar!*

³ Se bilaga 1 och 2

Vad är en bra kartläggning?

Inför en kartläggning är det viktigt att veta vad vi vill undersöka och varför. Relevanta frågor kan vara:

- Vad är syftet med det vi mäter?
- Vilken information behöver vi för att genomföra en analys av god kvalitet?
- Vilka frågeställningar ger oss möjligheter att genomföra en bra analys?
- Hur analyserar vi? I vilket sammanhang? Tillsammans med vad?

Exempel på kartläggning

- Kartläggning läsa, skriva, räkna. I analysen upptäcker vi eventuella brister i de grundläggande förmågorna.
- Skolverkets bedömningsstöd i svenska och matematik. Vi får en tydlig bild av hur vi behöver bemöta elevernas olikheter och vad vi behöver ta hänsyn till i undervisningen.
- Screening av skolordförråd⁴. För att skolan ska kunna ge det stöd som behövs för att utveckla ett skolordförråd, räcker det inte med en bedömning baserad på ett vardagsordförråd. För barn i skolåldern höjs kraven på språkkunskaper i snabb takt. Till skillnad från det talade vardagsspråket är skolans språk betydligt mer abstrakt och ställer krav både på muntlig och skriftlig förmåga som ökar ju äldre eleven blir. Det kan ta flera år innan elever med andra modersmål utvecklar sitt andraspråk till den nivå som behövs i skolan. En screening av elevernas skolordförråd indikerar vilka elever som har behov av anpassningar eller särskilt stöd utifrån ett andraspråksperspektiv. Elevernas resultat på skolordförrådstest kan jämföras med resultat i läsförståelse, för att undersöka om brister i läsförståelse beror på brister i elevernas skolordförråd.
- Språkträffen⁵. Tal- och språksscreening för förskoleklassen, ett strukturerat samtal mellan barn och lärare
- Enkät som berör psykosocial miljö
- Närvaro
- Förmågor
- Observationer
 - I undervisningssituationer
 - På raster

Årshjul för kartläggning

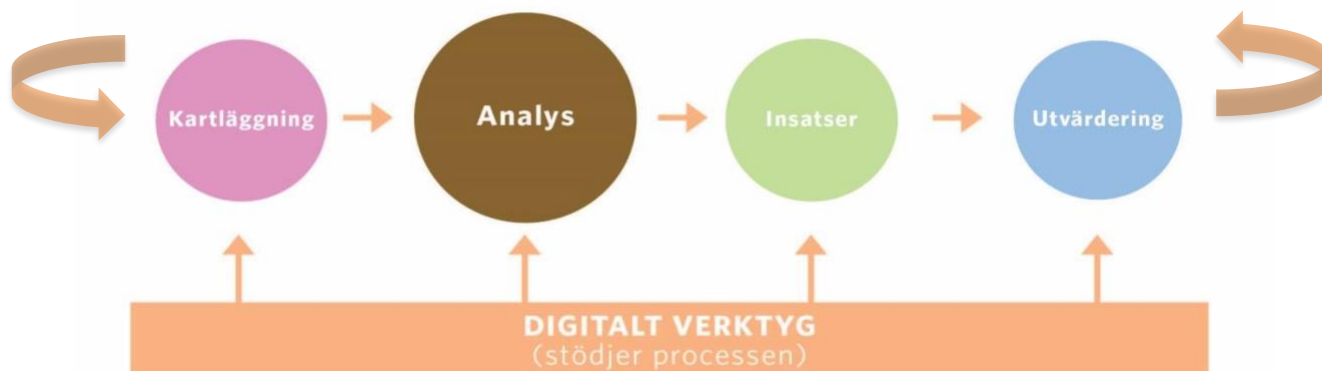
De tester som skolan genomför under ett läsår och som används som grund för utveckling av lärmiljön samlas i ett årshjul. Detta åskådliggör vilken kartläggning som görs och när. I bilaga 3 och 4 kan du se exempel på årshjul.

⁴ <http://www.sprakenshus.se/material>

⁵ Läs- och skrivutvecklare i Helsingborg

Att tänka på när du skapar ett årshjul

- Undvik andra tester under den termin eleverna genomför nationella prov.
- Läsförståelsetest inför nationella prov i svenska i slutet av vårterminen i åk 2, 5, 8 (alternativt i början av ht åk 3, 6, 9) ger bra information om vad undervisningen behöver innehålla.
- De tester som används för uppföljning bör inte vara för omfattande eller tidskrävande.
- Matematikdiagnoser kombinerat med Skolverkets Diamantdiagnoser kan ge bra trender vid analys.
- Vid jämförelser av standardiserade tester över tid, bör dessa genomföras samma månad.
- Tydliggör rollerna: Vem tar ansvar för kartläggningen? Genomförande? Rättning? Resultatrapportering?

Analys

Det andra steget i arbetsmodellen är analys av kartläggningsresultat, vilket sker i flera led. I analysen öppnar vi för möjligheten att förstå hur olika sätt att undervisa ger olika resultat och att förstå vad som påverkar elevernas lärande. Vad händer mellan undervisning och lärande? Lär sig eleverna det vi vill och förväntar oss? Tillsammans med pedagogernas kontinuerliga bedömning och observationer får vi en bättre helhetsbild.

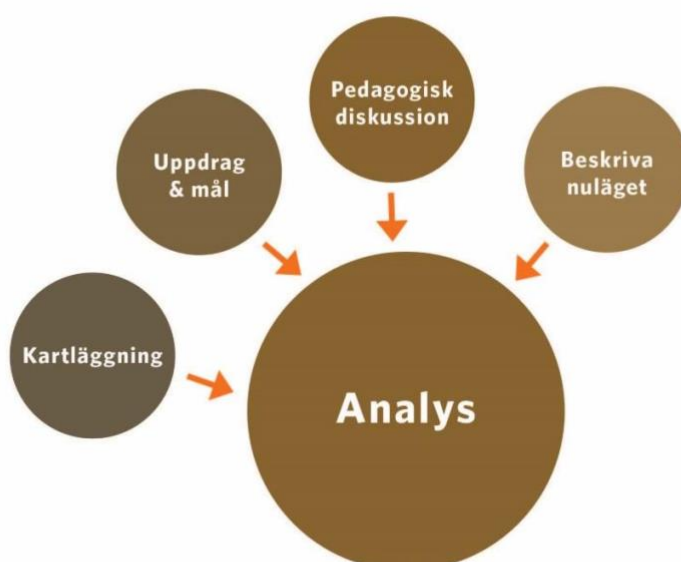

Bild 2: Analys av kartläggning och pedagogisk diskussion

Forskning visar att när lärare tillsammans med kollegor analyserar och utvärderar sin undervisning leder det till ett bättre resultat hos eleverna. Kollegialt lärande är en av de viktigaste framgångsfaktorerna för god undervisning och leder till ökad professionalitet. Det vetenskapliga stödet för effekterna är starkt.⁶ Analysmötet är kärnan i DigiLys. För att säkerställa att mötet fokuserar på att utveckla lärmiljön fyller analysledaren en viktig funktion.

I ett analysmöte förs diskussioner om lärmiljön med kartläggningen som stöd. Mötet ska vara konstruktivt och framåtblickande. Beslutade insatser ska bygga på vetenskaplig grund eller beprövad erfarenhet. Dokumentation av insatser är en viktig del i processen att skapa beprövad erfarenhet. Den kollegiala lärprocessen är viktig - att kritiskt granska sitt eget och andras arbete – att lära nytt och lära om. Kollegialt lärande sker i analysmötet men även i arbetet mellan mötena vilket stärker samarbetet i arbetslaget och bidrar till en delakultur.

Analys innebär att man försöker förstå sig på sambanden mellan det man gör och det man uppnår i relation till det man vill uppnå.

Scherp H-Å, Scherp G-B

Skolan genomför en analys av kartläggning på gruppnivå i första hand och på individnivå för elever som inte utvecklas som förväntat. Det gäller även elever som inte visar på anmärkningsvärt låga resultat. På individnivå kan man jämföra resultat på samma sätt som på gruppnivå. En elev kan exempelvis ha en bra avkodningsförmåga men ändå inte förstå vad hen läser. En elevs utveckling av läsförmåga kan vara avgörande för elevens fortsatta skolgång. Genom att tidigt upptäcka och åtgärda att undervisningen inte leder till ett förväntat resultat, ökar vi förutsättningarna för att alla elever ska lyckas i skolan.

I en analys på gruppnivå skapar pedagogerna en planering med intentionen att alla elever ska lyckas. Frågor att ställa i analysen kan vara:

- Vilka resultat är bra?
- Vilka resultat behöver vi förbättra?
- Vilka insatser ska genomföras och när?
- Vem ansvarar för utvärderingen?
- Hur och när ska utvärdering ske?

⁶ Skolverket: Forskningsbaserat arbetssätt i undervisningen (2015)

En utmaning för pedagogerna kan inledningsvis vara att gemensamt med kollegor analysera sin undervisning utifrån kartläggningen. Låga resultat eller utebliven progression kan kännas som ett misslyckande för den enskilda pedagogen, då det är ett resultat av den egna undervisningen.

Därför är det viktigt att i analysen fokusera på att förbättra lärmiljön och det gemensamma arbetet. Om pedagogerna först genomför en analys årskursvis, kan eventuell oro lägga sig.

Ytterligare en utmaning kan vara att välja konkreta metoder och arbetsätt för att utveckla lärmiljön. Här kan pedagogerna behöva stöd av en speciallärare/specialpedagog. Analys och utveckling behöver vara ett ansvar för alla i arbetslaget. Medskapande i analys och kunskapsutbildning tenderar att skapa ett större engagemang och leda till att slutsatserna eller lärdomarna får större betydelse för det egna sättet att handla.⁷

Analys i flera led

Analysmöten kan ske i flera olika grupperingar. Gemensamt för alla möten är fokus på att utveckla lärmiljön och att diskussioner samt beslut som fattas under mötet dokumenteras.

Kartläggningsmaterial och pedagogernas analys ligger till grund för elevhälsoteamets och skolledningens analys.

- Föranalys => lärare exempelvis årskursvis
- Analys => arbetslag/ämneslag
- Analys => skolans elevhälsoteam

Pedagogerna förbereder sig inför analysmötet med arbetslaget genom att studera och analysera kartläggningsresultaten så att det blir ett lärande möte med pedagogiska diskussioner av hög kvalitet. Analysmötet med arbetslaget följs av en analys i elevhälsoteamet. Här finns möjlighet att upptäcka det pedagogerna inte har uppmärksammat men även få en bild av elevernas kunskapsnivå och trivsel i skolan.

Föranalys

Syftet med föranalysmötet är att pedagogerna förbereder sig inför analysmötet i mindre grupper, förslagsvis årskursvis. Med kartläggningsresultaten som grund reflekterar pedagogerna över hur de ska förbättra lärmiljön för eleverna och utvecklas i sin profession. Hur ska vi undervisa för att gruppen ska utvecklas optimalt? Vilka resultat är bra och hur har vi arbetat för att uppnå dessa? Vad behöver vi förbättra och hur ska vi arbeta för att göra det? Följande frågor kan vara till stöd för att diskussionerna ska hålla fokus på lärmiljön, inte enskilda elever, och gruppens resultat, inte individens:

⁷ Scherp H-Å, Scherp G-B (2016)

- Hur effektivt har det vi lärt oss och genomfört varit för att främja våra elevers lärande?
- Vad borde vi fortsätta med? Vad borde vi arbeta vidare med? Vad borde vi sluta med?
- Vilka nya utmaningar vad gäller elevers lärande har blivit uppenbara, och vad behöver vi lära oss för att hantera dem?
- Vilka kunskaper och färdigheter behöver vi som professionella för att möta våra elevers behov av lärande?
- På vilket sätt har vi bidragit till de nuvarande elevresultaten?
- På vilka områden och tillsammans med vem är vi mest effektiva och varför?
- På vilka områden och tillsammans med vem är vi mest ineffektiva, och varför?
- Finns det något vi redan vet som kan användas för att uppnå bättre resultat?
- Vad behöver vi lära oss och göra för att uppnå bättre resultat?
- Vilka källor till bevis/kunskap kan vi använda?⁸

I bilaga 5 finns förslag på hur föranalysmötet kan struktureras.

Analys med arbetslag

Analysmötet med arbetslaget leds av analysledare. Vid detta möte deltar undervisande lärare, övriga lärare i arbetslaget, specialpedagog och eventuellt skolledare.

Inför analysmötet är pedagogerna väl förberedda och har genomfört sin egen analys i föranalysmötet. Goda resultat förstärker pedagogen i sitt professionella förhållningssätt och skapar nyfikenhet att arbeta vidare mot nya utmaningar. Elevernas positiva utveckling blir en bekräftelse på att undervisningen fungerar.

Frågor till stöd för analysmöte med arbetslaget:

- Vilket resultat ser vi? (gruppnivå)
- Vad har lett till högre resultat? (framgångsrika arbetssätt)
- Vad behöver vi göra för att få ännu bättre resultat? (prioritera, planera insatser)
- Risker/Hinder? (problem, svårigheter, vad kan gå fel)
- Möjligheter? (framgångsfaktorer, arbetssätt, elevmedverkan)
- Mål att uppnå (prioritera, vilket resultat vill vi se)

I bilaga 6 finns förslag på struktur för analysmötet med arbetslaget.

Analys med elevhälsoteam

I analysmötet deltar de professioner som ingår i skolans elevhälsoteam samt analysledare. Analysmötet skapar möjlighet att få en helhetssyn då flera olika professioner analyserar tillsammans. Vid detta möte finns möjlighet att upptäcka nya perspektiv och få en samlad bild av elevernas kunskapsnivå och trivsel i skolan.

⁸ Timperley, H s. 87 och 36 (2013)

Pedagogernas analys och beslutade insatser ligger som grund för elevhälsoteamets analys i syfte att förbättra lärmiljön för alla elever. I analysmötet är det viktigt att ha ett främjande och förebyggande förhållningssätt och förståelse för att utbildning och hälsa är starkt förknippat med varandra.

Det förebyggande elevhälsoarbetet börjar i klassrummet och är en del i det systematiska kvalitetsarbetet.

Lotta Wissman, specialpedagog

Frågor till stöd vid analysmötet med elevhälsoteamet:

- Vilka slutsatser kan vi dra på organisations- grupp- och individnivå utifrån kartläggning och pedagogernas analys?
- Är resurserna rätt fördelade?
- Vilka framgångsfaktorer identifierar vi?
- Vilka är våra utvecklingsområden?
- Vilka insatser ska vi genomföra?

Elevernas skattning av lärmiljön är en uppgift för elevhälsoteamet att analysera, men även att jämföra elevernas kunskapsresultat med närvaro och mående. Ta vara på möjligheten att få en bättre helhetsbild av elevärenden genom att blicka in i gruppens lärmiljö. Kartläggning, pedagogiska diskussioner och pågående insatser ger en bra bild. Hur eleven lyckas i skolan hänger ihop med den lärmiljö eleven befinner sig i. Alla svårigheter uppstår i ett sammanhang – i miljöer, situationer och relationer.⁹

I analysmötet med elevhälsoteamet skapas förutsättningar för att

- i högre grad arbeta med hälsa och kunskap integrerat
- arbeta mer övergripande med klasser och grupper av elever
- arbeta mer förebyggande

Detta stämmer väl överens med Skolverkets intentioner om att den samlade elevhälsans verksamheter på skolan ska utformas så att den inte uppfattas som en parallellorganisation utan som en verklig del i skolans helhet.¹⁰

I bilaga 7 finns förslag på struktur för analysmöte med elevhälsoteam och ledning. I bilaga 8 finns en sammanställning av frågor att ställa på organisations- grupp och individnivå som kan vara till

⁹ Olika är normen, SKL 2017

¹⁰ Skolverket (2013), *Stödinsatser i utbildningen*.

vägledning för deltagarna. I bilaga 9 ges tips på en analysmodell i tre steg som Jan Håkansson beskriver i sin bok "Systematiskt kvalitetsarbete i förskola, skola och fritidshem, Strategier och metoder".

Analysledarens roll

Det är analysledarens uppgift att hålla fokus på att utveckla lärmiljön vid analysmötena och att föra mötet framåt genom att hålla fast vid strukturen. Analysledaren bidrar till att skapa ett kreativt klimat och inspirera till lust att arbeta vidare för att förbättra elevernas resultat.

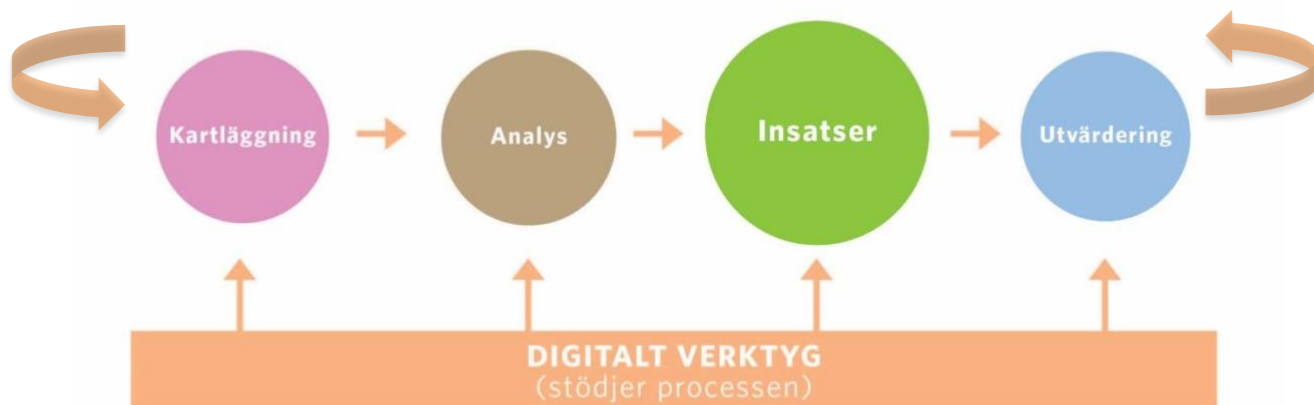
Som analysledare planerar och leder du analysmöten. I förberedelserna ingår att kalla till möte, samla och åskådliggöra kartläggningsresultat och göra en egen analys. Analysledaren skapar vid början av terminen planeringar för de olika grupperna i DigiLysverktyget (Läs mer i del 2).

Under analysmötet ansvarar analysledaren för att tillsammans med pedagogerna analysera resultaten, planera insatser, se till så att protokoll skrivs samt dokumentera insatser och frågeställningar. Stöd för detta finns i DigiLysverktyget.

Det är av stor vikt att analysledaren har hög pedagogisk kompetens, och en insikt om att det är lärmiljön som behöver anpassas till eleverna och inte tvärtom. Förmåga att leda möten är bärande då analysmötena är själva kärnan i modellen.

Analysledaruppdraget kan delas av flera personer med olika kompetenser:

- Pedagogisk kompetens
- Kartläggningskompetens
- Handledningskompetens
- Relationskompetens
- Systemförståelse
- Datorvana

Insatser

Insatserna som beslutas vid analysmötet är det tredje steget i arbetsmodellen.

Bild 3: Med analysen som grund beslutas om insatser

Vid analysmötet diskuteras insatser som deltagarna kommer överens om att prova för att förbättra lärmiljön. Insatserna kan ha olika karaktär, det kan vara sådant som genomförs i klassrummet, men också att någon i arbetslaget får i uppgift att fördjupa sig inom ett specifikt område, till exempel vad forskningen säger, och återkoppla vid nästkommande möte.

Insatser av lärare kan vara olika satsningar på att förbättra elevernas grundläggande läs-, skriv- och räkneförmåga. Exempel på insatser i svenska är att utveckla elevernas läsförmåga genom olika lästräningmetoder. I matematik handlar det ofta om att förbättra taluppfattning och andra grundläggande räkneförmågor samt prata matematik och bedriva konkret matematikundervisning, exempelvis utomhus. Insatserna ska bygga på forskning och beprövad erfarenhet.

Pedagogers insatser kan även vara att använda olika typer av undervisningsstrategier. Litteratur som kan användas som inspiration är David Mitchells bok "Inkludering i Skolan". Mitchells sammanställer och analyserar 27 olika undervisningsstrategier i relation till olika typer av undervisningsinnehåll som forskning har visat varit framgångsrik för elever inom olika typer av skolsvårigheter.¹¹

Vilka insatser ska vi genomföra?

Vad behöver vi göra utifrån analysens resultat? Beslutade insatser ska vara tidsbestämda, dokumenterade med en tydlig ansvarsfördelning. Frågor som kan vara till stöd för beslut om insatser:

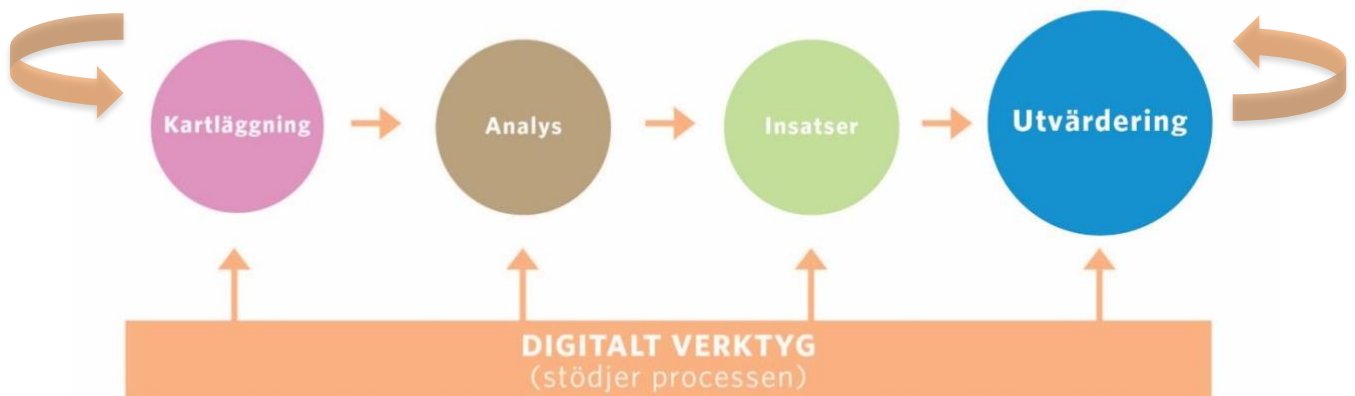
- Vem är ansvarig för att varje åtgärd genomförs ute i klassrummet?
- Hur ska vi utvärdera att insatserna ger önskade resultat?
- Hur och när ska åtgärderna utvärderas och vem ansvarar för att det genomförs?
- Hur ska vi förändra i resursfördelning inom skolan?
- Behöver vi ändra i gruppammansättningar?
- Behöver vi förändra stödundervisningen för att nå bättre resultat?

Insatser som beslutas i EHT omfattar organisations- grupp- och individnivå, exempelvis:

- Observationer
 - Nuläge?
 - Vad vill vi förändra?
 - Målbild
 - Hur arbetar vi för att nå målet?
- Handledning till lärare
- Kompetensutveckling, exempel relations/bemötandekompetens
- Samarbetsövningar
- Kontinuerlig uppföljning på individnivå

¹¹ David Mitchell, *Inkludering i skolan* (2015)

I DigiLysverktøget dokumenteres alle insatser (aktiviteter) som skolen beslutter sig for at prøve, og efter opfølgning og evaluering af indsatsen fremgår om indsatsen har haft positiv effekt på læringsmiljøet. På sigt bygges en erfaringsbank af gennemførte indsatser, som er værdifuld viden i det løbende arbejde med at forbedre læringsmiljøet i skolen.

Utvärdering

Utvärdering är arbetsmodellens fjärde steg.

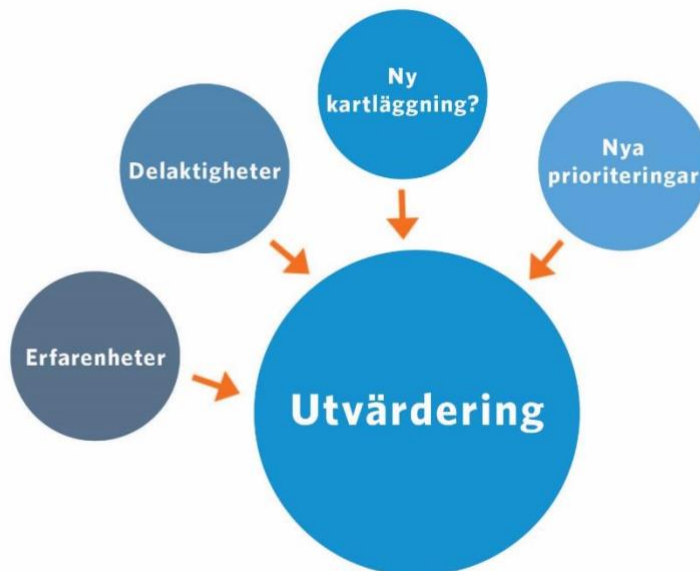

Bild 4: Hur går vi vidare?

Hur blev det? Hur går vi vidare? En viktig fråga att få svar på är om insatserna har en verklig effekt på elevernas lärande. Ett visuellt underlag i form av färgkartor skapas i Digilysverktyget som visar elevernas resultat före och efter insatsen.

Genomförda insatser utvärderas av pedagogerna i analysmötet, där också beslut tas om nya prioriteringar:

- Vilka är framgångsrika pedagogiska metoder?
- Ser vi ökade resultat?
- Kan vi omsätta goda exempel i ett annat sammanhang?
- Kan vi använda oss av gjorda erfarenheter i ett annat ämne, i ett annat tema?
- Har vi koll på alla elevers utveckling?

Arbetslaget planerar vidare tillsammans med specialpedagogen. Utvärdering följs av ny kartläggning och analysprocessen fortsätter.

Även elevhälsoteamet utvärderar genomförda insatser:

- Kan vi besvara frågorna "analys på organisationsnivå" (se bilaga 8) och kan vi ge kloka svar?
- Drar vi nytta av analysen i arbetet med elevärenden?
- Har vi skapat bra arbetsmodeller för elevhälsoteamets inre arbete?
- Arbetar vi i högre grad med hälsa och kunskap integrerat?
- Arbetar vi mer övergripande med klasser och grupper av elever?
- Arbetar vi mer förebyggande?

Det systematiska kvalitetsarbetet är ett ständigt pågående arbete som utvärderas kontinuerligt.

Framgångsfaktorer:

Väl genomförd implementering

Rektors engagemang

Utbildade analysledare

Tid

Tålamod

Systematiskt arbete

Del 2: DigiLysverket

DigiLysverket är ett stöd i arbetet med att analysera lärmiljön.

I verktyget finns instruktioner hur man arbetar i med de olika funktionerna.

- Kom igång i DigiLysverket
- Hantera kommun
- Hantera skola
- Mina planeringar
- Mallar

Insatser benämns i verktyget som "aktiviteter" och färgkartan benämns "status".

I verktyget finns olika roller som är förenade med specifika behörigheter:

- Användare - får medverka i planeringar som administratör eller deltagare
- Planerare - får medverka i planeringar som administratör eller deltagare samt skapa planeringar för skolan
- Skoladministratör - får medverka i planeringar som administratör eller deltagare, samt skapa planeringar för skolan och hantera skolans användare

Detta är alltså skolbehörigheter, som inte skall förväxlas med den mer överliggande behörigheten "Kommunadministratör".

Du kan läsa en mer detaljerad beskrivning av funktionerna i hjälpaavsnittet för "Hantera kommun" i DigiLysverket.

Del 3: Implementering DigiLys

Implementering kan ske på olika sätt. Här beskrivs en process där kommunen centralt tar initiativ till och driver implementeringsarbetet. Implementeringen kan även ske genom att arbetet startar på en skola och att arbetsmodellen därefter sprids till flera skolor i kommunen. Använd de processer som passar er bäst utifrån hur ni väljer att göra. Om implementeringsarbetet startar på en skola, så behöver rollen Kommunadministratör också finnas på skolan.

En lyckad implementering förutsätter systematik och planering. Det behöver finnas utsedda nyckelpersoner både centralt och lokalt. I det digitala verktyget benämns rollerna "Kommunadministratör", och "Skoladministratör". Rollen Kommunadministratör finns på central nivå och skapar behörighet i verktyget såväl centralt som till skolans Skoladministratörer. Rollen Skoladministratör finns lokalt, och skapar behörigheter till skolans medarbetare.

DigiLysansvariga är personer med kompetens och engagemang inom pedagogisk utveckling. De har ett övergripande ansvar för den pedagogiska utvecklingsprocessen som DigiLys stödjer, på kommun- eller skolnivå. DigiLysansvariga kan även ha rollen som Kommun- eller Skoladministratör i det digitala verktyget.

Förslagsvis bildas ett analysteam centralt i kommunen (ATK) och ett analysteam på varje skola (ATS). Förkortningarna används här för att skilja de olika analysteamerna åt. Antalet personer som ingår i teamen kan variera beroende på kommunens och skolornas storlek.

Kommunens analysteam (ATK) kan bestå av Kommunadministratör/-er och andra DigiLysansvariga på central nivå, som arbetar med att stödja skolorna i analysprocessen. Analysteamet ansvarar även för övergripande utveckling och kvalitetssäkring av DigiLys.

Följande punkter kan vara viktigt att tänka på vid implementering:

- Kommunens DigiLysansvariga sätter sig in i arbetsmodellen och DigiLysverktyget
- Ansvarsområden fördelas i kommunens analysteam/implementeringsteam
- Informera berörda rektorer
- För en dialog med rektorerna och bestäm vilka skolor/klasser som ska börja arbeta med DigiLys.
- Planera för spridning av DigiLys inom kommunen

Skolans analysteam (ATS) består av Skoladministratör/-er och andra DigiLysansvariga på skolan som har kompetens att leda analysmöten samt har kunskap om kartläggningsmaterial, t ex specialpedagoger eller andra engagerade medarbetare. Skoladministratör skapar behörighet i verktyget till analysteamet och till medarbetare som är involverade i utvecklingsarbetet på skolan.

Ansvar för implementering i en kommun

Kommunens analysteam (AKT) ansvarar för att skolorna får det stöd de behöver för att implementera DigiLys. Det stöd som finns tillgängligt, och som AKT behöver sätta sig in i, är DigiLysguiden och presentationsmaterial på SKR:s hemsida. För tekniskt stöd finns instruktioner i det digitala verktyget samt en supportfunktion på SKR.

Ansvar för implementering på en skola

Skolornas analysteam (ATS) ger skolans personal det stöd de behöver samt ansvarar för kvalitetssäkring och utveckling på skolan. Rektor skapar analysteamet. Det stöd som finns tillgängligt är DigiLysguiden och presentationsmaterial på SKR:s hemsida. För tekniskt stöd finns instruktioner i det digitala verktyget samt en supportfunktion på SKR.

Förslag till implementeringsprocess på en skola

När en skola ska börja använda DigiLys kan stöd ges av det centrala analysteamet. Dels presenterar kommunens analysteam arbetsmodellen för skolans medarbetare och dels förbereder Kommunadministratören data i verktyget.

Kommunadministratör förbereder DigiLysverktyget

1. Lägg till skolan i DigiLysverktyget
2. Importera elever till DigiLysverktyget (kan senare ingå i skoladministratörens arbete)
3. Registrera DigiLysansvarig på skolan och ange behörighet/roll Skoladministratör.
Hjälpfunktioner finns i verktyget.

Kommunens analysteam presenterar DigiLys för skolan

1. Presentera DigiLys, arbetsmodell och verktyg, för skolans rektor
2. Presentera DigiLys för skolans lokala elevhälsoteam, EHT
3. Presentera DigiLys för skolans DigiLysansvariga
4. Tydliggör DigiLysansvarigas ansvarsområden

DigiLysansvarigs/Skoladministratörs ansvarsområden

- Administrera DigiLysverktyget
- Presentera DigiLys för berörda lärare/medarbetare på skolan samt registrera dessa och ange behörighet/roll
- Boka analysmöten för arbetslag och EHT under läsåret och lägga in mötestiderna i skolans kalendarium
- Skapa ett årshjul för kartläggning. Utforma därefter Kartläggningsmallar och Planeringsmallar i verktyget (eller utse en medarbetare som gör detta).
- Skapa Planeringar i verktyget (eller utse en medarbetare som gör detta).
- Förbereda, genomföra och utvärdera analysmöten.

Punkterna ovan kan genomföras av person/-er i skolans analysteam men **Skoladministratör ansvarar för att det genomförs och dokumenteras i verktyget.**

Centralt stöd efter implementering på en skola

De nyckelpersoner i kommunen som har ansvar för DigiLys ger stöd/handledning till skolorna. Förslagsvis skapas ett centralt analysforum där skolornas Skoladministratörer/analysledare möts en gång i månaden för att utveckla analysprocessen och det kollegiala lärandet. Här ges t ex möjlighet att öva på olika roller i ett analysmöte för en djupare insikt i mötesprocesser samt dela erfarenheter kring t ex kartläggningsmaterial och analysmöten.

Viktiga punkter för att säkerställa utveckling och kvalitet

- Stöd till Skoladministratörer i hantering av verktyget
- Stöd till skolorna att genomföra analysmöten av god kvalitet
- Forum för Skoladministratörer/analysledare för kvalitetssäkring och utveckling

Referenslista

Fixsen and Blase, 2008

Håkansson, J. (2013). *Systematiskt kvalitetsarbete i förskola, skola och fritidshem, Strategier och metoder*, Studentlitteratur

SKL (2017) *Olika är normen – att skapa inkluderande lärmiljöer i skolan*

Scherp H-Å, Scherp G-B (2016), *Kvalitetsarbete och analys – för lärande i skola och förskola*. Studentlitteratur.

Scherp H-Å, Scherp G-B (2016) *Resolving social conflicts*. USA: Harper & Row

Skolverket (2013), *Stödinsatser i utbildningen. Stödmaterial för skolan - om ledning och stimulans, extra anpassningar och särskilt stöd s.17*

Mitchell, D. (2015) *Inkludering i skolan. Undervisningsstrategier som fungerar*. Natur och Kultur.

Timperley, H. (2013) *Det professionella lärandets kraft*, Studentlitteratur.

Länkar

<https://www.skolverket.se/skolutveckling/forskning/forskningsbaserat-arbetsatt/forskningsbaserat-arbetsatt-i-undervisningen-1.244049>

<http://www.sprakenshus.se/material>

<http://www.forskning.se/2015/12/14/daliga-skolresultat-paverkar-halsan/>

Eva-Lotte Wissman stödjer kommuner för nationell spridning av DigiLys i samarbete med Sveriges kommuner och Regioner (SKR). Kontakta SKR för mer information.

Arbetsmodell och verktyg är framtaget i Helsingborg i samarbete med Landskrona och har sedan 2013 vidareutvecklats i Helsingborg av Eva-Lotte Wissman och Ljiljana Milic Pavlovic.

Guiden är skriven av Eva-Lotte Wissman, i samråd med Hanna Sällemark och Christin Appel, Sveriges kommuner och Regioner (SKR)

Bilagor

Bilaga 1 Enkätfrågor om elevernas syn på skolan S1-5

Bilaga 2 Enkätfrågor om elevernas syn på skolan E1-7

Bilaga 3 Exempel på årshjul

Bilaga 4 Exempel på årsklocka för kartläggning

Bilaga 5 Struktur i föranalysmötet

Bilaga 6 Struktur i analysmöte med arbetslaget

Bilaga 7 Struktur i analysmöte med elevhälsoteam

Bilaga 8 Exempel på frågor på organisations- grupp- och individnivå

Bilaga 9 Analys av kunskapsresultat

Bilaga 1: Enkätfrågor om elevernas syn på skolan S1-5

Datum: _____ Namn: _____

1. Skolarbetet gör mig så nyfiken att jag får lust att lära mig mer

1 - aldrig	2 - sällan	3 - ofta	4 - alltid
------------	------------	----------	------------

2. Lärarna på min skola hjälper mig i skolarbetet om jag behöver det

1 - aldrig	2 - sällan	3 - ofta	4 - alltid
------------	------------	----------	------------

3. Jag känner mig trygg i skolan

1 - aldrig	2 - sällan	3 - ofta	4 - alltid
------------	------------	----------	------------

4. Jag får den arbetsro jag behöver i skolan

1 - aldrig	2 - sällan	3 - ofta	4 - alltid
------------	------------	----------	------------

5. Jag vet vad jag ska lära mig när det är lektion.

1 - aldrig	2 - sällan	3 - ofta	4 - alltid
------------	------------	----------	------------

Bilaga 2: Enkätfrågor om elevernas syn på skolan E1-7

E1: Jag känner mig trygg i skolan.

1-aldrig	2-sällan	3-ofta	4-alltid
----------	----------	--------	----------

E2: Skolarbetet gör mig så nyfiken att jag får lust att lära mig mer

1-aldrig	2-sällan	3-ofta	4-alltid
----------	----------	--------	----------

E3: Lärarna i min skola tar hänsyn till elevernas åsikter.

1-aldrig	2-sällan	3-ofta	4-alltid
----------	----------	--------	----------

E4: Jag vet vad jag ska kunna för att nå målen i de olika ämnena.

1-aldrig	2-sällan	3-ofta	4-alltid
----------	----------	--------	----------

E5: Lärarna på min skola hjälper mig i skolarbetet om jag behöver det.

1-aldrig	2-sällan	3-ofta	4-alltid
----------	----------	--------	----------

E6: Jag får veta hur det går för mig i skolarbetet.

1-aldrig	2-sällan	3-ofta	4-alltid
----------	----------	--------	----------

E7: Mina lärare förväntar sig att jag ska nå målen i alla ämnena.

1-aldrig	2-sällan	3-ofta	4-alltid
----------	----------	--------	----------

Bilaga 3: Exempel på Årshjul

Datum	Mätning	Kartläggning
Aug/sept		Läsa Skriva Räkna
Nov/dec	Frånvaro Elevskattning lärmiljö Åtgärdsprogram	Uppföljning
Jan/febr		Läsa Skriva Räkna
Mars/april	Frånvaro Elevskattning lärmiljö Åtgärdsprogram	Uppföljning

Bilaga 4: Exempel på årshjul, kartläggning och analysmöten

	Åk 1	Åk 2	Åk 3	OSV
aug	Kartläggning	Kartläggning	Kartläggning	Kartläggning
sep	Kartläggning	Kartläggning	Kartläggning	Kartläggning
	Analysmöte	Analysmöte	Analysmöte	Analysmöte
okt	Kartläggning	Kartläggning	Kartläggning	Kartläggning
nov	Kartläggning	Kartläggning	Kartläggning	Kartläggning
	Analysmöte	Analysmöte	Analysmöte	Analysmöte
jan	Kartläggning	Kartläggning	Kartläggning	Kartläggning
feb	Kartläggning	Kartläggning	Kartläggning	Kartläggning
	Analysmöte	Analysmöte	Analysmöte	Analysmöte
mar	Kartläggning	Kartläggning	Kartläggning	Kartläggning
apr	Kartläggning	Kartläggning	Kartläggning	Kartläggning
	Analysmöte	Analysmöte	Analysmöte	Analysmöte

Bilaga 5: Struktur i föranalysmötet

- Uppföljning av beslut och insatser från förgående analysmöte
 - Vilka insatser har vi genomfört med gruppen?
 - Vilket resultat har det gett? (gruppnivå)
 - Vad har lett till högre resultat? (framgångsrika arbetssätt)
- Vad ska vi prioritera att arbeta vidare med?
 - Ska vi arbeta vidare för att få ett ännu bättre resultat eller ska vi prioritera att utveckla något annat? (prioritera, planera insatser)
- Risker/Hinder? (problem, svårigheter, vad kan gå fel?)
- Möjligheter? (positivt, arbetssätt, elevmedverkan, fokus?)
- Mål att uppnå (prioritera, vilket resultat vill vi se?)

Bilaga 6: Struktur i analysmöte med arbetslaget

- Uppföljning av beslut i föregående analysmöte
- Nuläge? Ser vi progression? Vad ska vi förändra?
- - Vi tittar på varje klass för sig.
 - Vad ser undervisande lärare?
 - Vad planerar undervisande lärare att göra?
 - Vilken förändring vill vi se nästa gång?
 - Vad ser arbetslaget?
 - Vad gör vi redan? Diskutera i smågrupper!
 - Vad behöver vi förändra?
 - Vilka insatser ska vi genomföra?
- Vad kan arbetslaget med specialpedagog göra?
Plan – process – utvärdering

Summering av analysmötet:

- Mål till nästa tillfälle
- Hur når vi målet?
- Hur ser vi progressionen?
- När analyserar vi progressionen?
- Frågor vi inte kan lösa här och nu
- Vad analyserar vi nästa på nästa analysmöte?
- Vem gör vad och när?

Bilaga 7: Struktur i analysmöte med elevhälsoteam

- Uppföljning av beslut i föregående analysmöte
- Nuläge?
 - Vad har pedagogerna sett?
 - Vad ser vi?
 - Vad innebär det?
 - Vilka insatser kan vi göra?
 - Vem gör vad och när?

- Vad behöver vi undersöka vidare?
Vem gör vad och när?
- Återkoppling till pedagogerna?
Vem gör vad och när?
- Vad ska vi lyfta på nästa analysmöte?

Bilaga 8: Exempel på frågor på organisations- grupp- och individnivå

Analys på organisationsnivå

- Hur arbetar skolan hälsofrämjande och förebyggande?
- Hur hanterar skolan lärarnas frånvaro/vikariefrågan?
- Hur arbetar skolan för att främja inkludering?
- Hur arbetar skolan för att öka måluppfyllelse?
- Beskriv stämningen på skolan/EHT på en skala 1-10.
- Hur utnyttjar skolan arbetslagets kompetenser?
- Hur utnyttjar skolan ETH:s kompetenser?
- Hur är resurserna fördelade?
- Hur hanterar skolan/EHT konflikter bland pedagogerna?
- Hur ser EHT:s gemensamma tid ut?
- Hur ser arbetsbelastningen ut?
- Hur ser skolans EHT:s plan ut?
- Vilka verktyg använder EHT?
- Hur ser rutinerna för EHT arbete ut?
- Hur används EHT:s kompetenser av arbetslagen och lärarna?
- Är undervisningslokalerna ändamålsenliga?

Analys på gruppnivå

- Hur är gruppen sammansatt (pojkar/flickor, lärarbyten, klassammansättningar/delningar)?
- Skiljer pojkar och flickors resultat sig åt? Skiljer det sig i olika ämnen? Har det förändrats sedan tidigare år?
- Vad utmärker klimatet i elevgruppen?
- Hur är raster och fria aktiviteter ordnade?
- Hur bemöter eleverna varandra?
- Hur är relationen mellan lärare och elever?
- Hur ser den fysiska miljön ut i klassrummet och övriga lokaler där elever vistas?
- Hur har stödinsatserna fördelats mellan de olika årskurserna och ämnena?
- Behöver vi på något sätt koppla in andra stödfunktioner t ex den lokala elevhälsan i stökiga grupper?
- Hur gör vi för att kunskapen ska bli tillgänglig för alla elever?
- Finns det elever i specifika svårigheter/nedsatt förmåga?
- Anpassas undervisning i ämnena efter elever med rätt till särskilt stöd?
- När fungerar det bra i gruppen?
- Hur ser schemat ut och hur fungerar det?
- Hur arbetar vi för att främja inkludering?
- Hur arbetar vi hälsofrämjande och förebyggande?
- Beskriv en bra skoldag i gruppen.

Arbetslaget:

- Hur arbetar arbetslaget hälsofrämjande och förebyggande?
- Hur hanterar man lärarnas frånvaro?

- Hur arbetar arbetslaget för att främja inkludering?
- Hur arbetar arbetslaget för att öka måluppfyllelse?
- Beskriv stämningen i arbetslaget på en skala 1-10.
- Hur utnyttjar man arbetslagets kompetenser?
- Hur är resurserna fördelade?
- Hur hanterar man konflikter i arbetslaget?
- Hur ser arbetslagets gemensamma tid ut?
- Hur ser arbetsbelastningen ut?
- Vilka professioner ingår i arbetslaget (specialpedagog, modersmållärare, Sva- lärare mm)?
- Vilka pedagogiska verktyg/arbetssätt använder arbetslaget?
- Vad är det viktigaste att förändra/förbättra?
- Hur skulle du vilja att arbetet i arbetslaget ser ut?
- Finns det någonting som vi måste förändra för att gå vidare med arbetet?
- Har vi själva i personalgruppen avsatt tid att analysera elevresultat?
- Vilka konkreta metoder och arbetssätt kan vi använda oss av?

Analys på individnivå

- Är det några ämnen där resultaten avviker ordentligt?
- Vad beror det på? Vilka faktorer spelar in i dessa ämnen?
- Skiljer resultaten sig åt inom olika områden i de olika ämnena? T ex att eleven presterar bra i geometri men inte i bråkräkning och procent.
- Har vi bedömt eleven på rätt saker i olika ämnen? Hur har vi kvalitetssäkrat att bedömningen sker på förmågorna i ämnets kunskapskrav och inte på bara på det faktabaserade centrala innehållet?
- Är eleven på ett tydligt sätt informerad om vad eleven ska lära sig och hur eleven ska få visa upp sina nyvunna kunskaper?
- Vilka stödinsatser ser vi som har gett resultat för elevens kunskapsutveckling?
- Behöver vi förändra stödinsatserna?
- Vilka stödinsatser ger lite eller inga resultat på elevens kunskapsutveckling?
- Hur ser resultaten ut på de nationella proven? Avviker resultaten i hög grad från betygssättningen på skolan?
- Hur bedrivs undervisningen i de ämnen där vi ser starka resultat? Går de att överföra till andra ämnen, klasser och lärare?
- Hur ser schemalaggnings ut i de ämnen där vi inte lyckas så bra? Behöver vi förändra någonting i tidsutlägget för eleven?

Bilaga 9: Analys av kunskapsresultat

Från Jan Håkanssons bok "Systematiskt kvalitetsarbete i förskola, skola och fritidshem, Strategier och metoder"

Steg 1: Sortera kunskapsresultaten!

Vilka är de dokumenterade kunskapsresultaten?

Vilka skillnader finns mellan i) ämnen, ii) (årskurser, ii) klasser, iv) pojkar/flickor, v) nationella prov - betyg, vi) olika år?

Formulera hypoteser om varför dessa skillnader har uppstått. Koppla till andra läroplansområden och påverkansfaktorer enligt forskning!

Vilka resultat är goda respektive mindre goda? Argument? Välj ut något/några resultat! Fortsätt med analysen!

Steg 2: Avgränsa analysen

Variant 1: Analys av kunskap – inflytande

Vilken förståelse har eleverna haft av de mål och kunskapskrav de förväntas nå? Hur har vi arbetat med det?

Vilket inflytande i undervisningen har eleverna haft på till exempel planering, arbetsformer, innehåll, utvärdering, prov et cetera? (jfr Lgr 11)

På vilket sätt har ovanstående påverkat kunskapsresultaten inom det valda området?

Variant 2: Analys av kunskap – undervisningsklimat

I vad mån har eleverna varit resurser för varandra i att nå kunskapsmålen? Hur har de tränats i det?

Vad i undervisningsklimatet har försvårat kunskapsutvecklingen? Vad har gjorts för att motverka det? Vad kan göras mera?

På vilket sätt har ovanstående påverkat kunskapsresultaten inom det valda området?

Variant 3: Analys av kunskap – särskilt stöd

Hur har det särskilda stödet organiserats?

Hur uppfattar eleverna stödet?

Hur har stödet bidragit till elevernas kunskapsutveckling? Är effekterna tillräckliga? Vad kan göras annorlunda?

På vilket sätt har ovanstående påverkat kunskapsresultaten inom det valda området?

Steg 3: Samlad analys – dra slutsatser

På vilket sätt har kunskapsresultaten påverkats av faktorerna inflytande – klimat – stöd?

Vilka slutsatser kan dras av de genomförda analyserna?

Var finns utvecklingsbehoven inom ovanstående områden?

Vilka insatser behövs och vilka effekter förväntar vi oss